

*Gabriel Hawryluk, analityk ekonomiczny FOR
Warszawa, dnia 15 maja 2025 r.*

Komunikat FOR 7/2025: Nanny State Index 2025: Polska wśród najbardziej nadopiekuńczych państw, najwięcej wolności w Niemczech

- W najnowszej edycji rankingu Nanny State Index, wskaźnika mierzącego nadopiekuńczość państwa, Polska zajęła ósme miejsce, co plasuje ją w gronie krajów najbardziej regulujących styl życia obywateli (im wyższa pozycja, tym bardziej nadopiekuńcze państwo). Zbadanych zostało 29 krajów – wszystkie kraje Unii Europejskiej oraz Wielka Brytania i Turcja.
- Ranking tworzony przez Institute of Economic Affairs oraz europejską sieć think-tanków EPICENTER, do której należy FOR, bada restrykcyjność państwowych regulacji w obszarze: alkoholu, żywności i napojów bezalkoholowych, papierosów oraz innych wyrobów nikotynowych.
- Państwa najbardziej regulujące styl życia obywateli to Turcja, Litwa oraz Finlandia – identycznie jak w poprzedniej edycji. Krajem najbardziej wolnym ponownie okazały się Niemcy, a na kolejnych miejscach znalazły się Luksemburg, Włochy oraz Czechy.
- Autorzy badania nie znajdują zależności pomiędzy restrykcyjnością regulacji a np. oczekiwaną długością życia, udziałem palaczy w społeczeństwie czy poziomem konsumpcji alkoholu. Z oczekiwaną długością życia wyraźnie koreluje za to medianowy dochód na osobę.

Polska utrzymała swoją pozycję w Nanny State Index – w edycji z 2023 roku zajmowała dziewiąte miejsce, jednak w tym roku ranking nie uwzględnia Norwegii, która była na wyższej pozycji. Im wyższa pozycja w rankingu, tym mniej wolności, a bardziej nadopiekuńcze państwo. Wynik Polski nieznacznie wzrósł z 29,4 do 30,5 pkt. W dużej mierze jest to efektem wzrostu w kategorii „żywność i napoje bezalkoholowe”, na który wpływ miał obowiązujący od 2024 roku zakaz sprzedaży napojów energetycznych dla niepełnoletnich i idące za tym ograniczenia sprzedaży w automatach vendingowych.

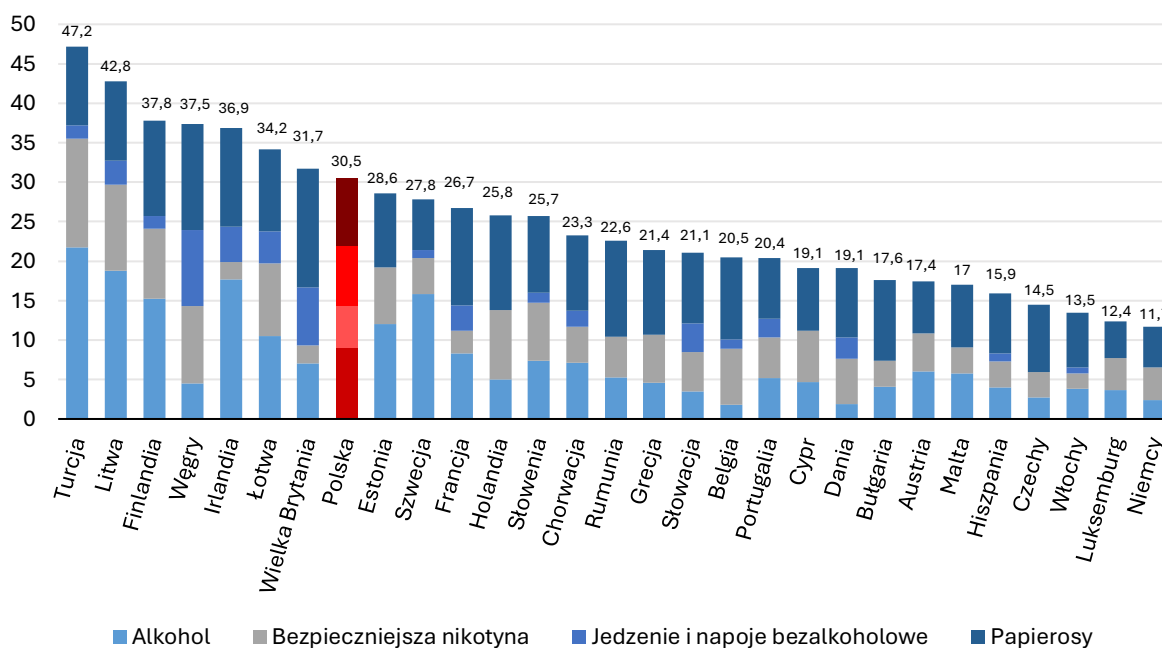
W ostatnim czasie bardzo wyraźnie zostały podniesione też stawki akcyzy na e-papierosy, wyroby nowatorskie oraz zwykłe papierosy, choć te ostatnie najmniej. O tym, że jest to przeciwne polityce redukcji szkód ze względu na mniejszą szkodliwość alternatywnych form zażywania nikotyny, FOR alarmowało już w zeszłym roku¹. Stawki akcyzy w najbliższych latach mają rosnąć skokowo, a więc z pewnością

¹ G. Hawryluk, [Antyzdrowotna podwyżka akcyzy](#), Komunikat FOR 20/2024, 26 sierpnia 2024.

można się spodziewać w kolejnej edycji wyższej pozycji Polski, szczególnie w kwestii regulowania „bezpieczniejszej nikotyny”. W najbliższym czasie wejdzie w życie także specjalny podatek na urządzenia do waporyzacji czy akcyza na saszetki nikotynowe². Bieżąca edycja rankingu uwzględnia stan faktyczny z początku lutego tego roku. Niemniej już teraz możemy stwierdzić, że w kolejnych edycjach rankingu w kategorii „bezpieczniejsza nikotyna” Polska będzie mieć wyższy wynik i zapewne zajmie wyższą pozycję w rankingu.

Najniżej (najbardziej wolni) jesteśmy w kwestii regulowania i opodatkowania tradycyjnych papierosów, zajmujemy tu dopiero 20. miejsce, znajdując się w dziesiątce najbardziej wolnych krajów. Znacznie bliżej czołówki jesteśmy jednak w kategorii „bezpiecznej nikotyny” (13. miejsce) i alkoholu (8. miejsce). Wysoki podatek cukrowy obejmujący także napoje ze słodzikami i napoje energetyczne oraz zakaz sprzedaży „energetyków” niepełnoletnim plasują nas jednak w kategorii „żywność i napoje bezalkoholowe” na drugim miejscu, gdzie ustępujemy jedynie Węgrom, które specjalnym podatkiem obejmują wiele produktów spożywczych uznanych za niezdrowe. Polska maksymalna stawka podatku cukrowego po skorygowaniu o medianowy dochód jest najwyższa wśród badanych krajów, nominalnie – jedną z trzech najwyższych.

Wykres 1. Ogólny wynik Nanny State Index 2025

Źródło: nannystateindex.org

² Ustawa z dnia 20 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym, ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. 2025 poz. 340.

Kto najbardziej reguluje alkohol?

W kategorii dotyczącej regulowania alkoholu Polska zajmuje wysokie, ósme miejsce, jednak jesteśmy wyraźnie w tyle za liderami regulowania tego obszaru życia, takimi jak Turcja, Litwa czy Irlandia. Indeks uwzględnia poziom opodatkowania alkoholu, ograniczenia w reklamie, istnienie ustawowych cen minimalnych na produkty alkoholowe, istnienie państwowych monopolów na sprzedaż alkoholu, zakazy promocji cenowych na alkohol, limit wieku, od którego można go nabywać, czy też limit alkoholu we krwi podczas prowadzenia samochodu.

W tej ostatniej kwestii wyróżniają się kraje Europy Środkowo-Wschodniej: Polska, Estonia, Rumunia, Węgry, Czechy i Słowacja z limitem zerowym lub 0,2%. Większość państw zachodnich ma limit na poziomie 0,5%, ale niski jest też w Szwecji i od tego roku w Hiszpanii. Co ciekawe, wyższy limit jest na Litwie (0,4%), która poza tym jest najbardziej restrykcyjnym państwem UE w kwestii alkoholu – przegrywa jedynie z pozaunijną Turcją, a w poprzedniej edycji pokonała znaną z restrykcyjnych przepisów Norwegię. Na terenie Litwy alkohol może być sprzedawany jedynie w godzinach 10–20 (w niedzielę do 15). Litwa też bardzo wysoko opodatkowuje alkohol: po korekcie o medianowy dochód najbardziej w UE. Pod tym względem Polska zajmuje 10. miejsce wśród badanych państw i 8. w UE.

Litwa jest też jedynym państwem UE, w którym wiek wymagany do kupna jakiegokolwiek alkoholu jest wyższy niż 18 lat – Litwini pić mogą dopiero od 20. urodzin. Oprócz Litwy jedynie Szwecja ma limit 20 lat dla kupna alkoholu w sklepie (jednak przy zakupie alkoholu w barach limit ten wynosi 18 lat). W kilku krajach wymagany wiek jest – szczególnie w przypadku piw i win – niższy niż 18 lat.

Reklama alkoholu w jakiś sposób ograniczona jest w prawie wszystkich badanych krajach, z czego całkowicie zakazana jedynie na Litwie i w Turcji. Bardzo restrykcyjne przepisy są również we Francji czy Łotwie, a Polska wraz z Irlandią, Szwecją, Finlandią, Estonią i Chorwacją znajduje się w gronie państw dość mocno ograniczających reklamy alkoholu. Względnie liberalne przepisy istnieją w Polsce jedynie w przypadku piwa. Najbardziej liberalne przepisy, pozwalające na reklamę wszystkich typów alkoholi, obowiązują w Wielkiej Brytanii. Irlandia i częściowo Wielka Brytania (a dokładnie Szkocja i Walia) jako jedyne wprowadziły przepisy dotyczące minimalnych cen alkoholu.

W 13 z 29 krajów obowiązują przepisy regulujące godziny, do których otwarte mogą być bary sprzedające alkohol. W 11 z 29 krajów ograniczone są promocje cenowe na alkohol (np. „happy hours” czy promocje typu „2+2”). W przypadku Wielkiej Brytanii czy Austrii te ograniczenia są jednak nieznaczne, a całkowity zakaz tego typu promocji istnieje na Litwie, w Irlandii, Szwecji, Estonii i Holandii. W dwóch krajach – Szwecji i Finlandii – niektóre alkohole można kupić jedynie w sieci państwowych monopolowych sklepów.

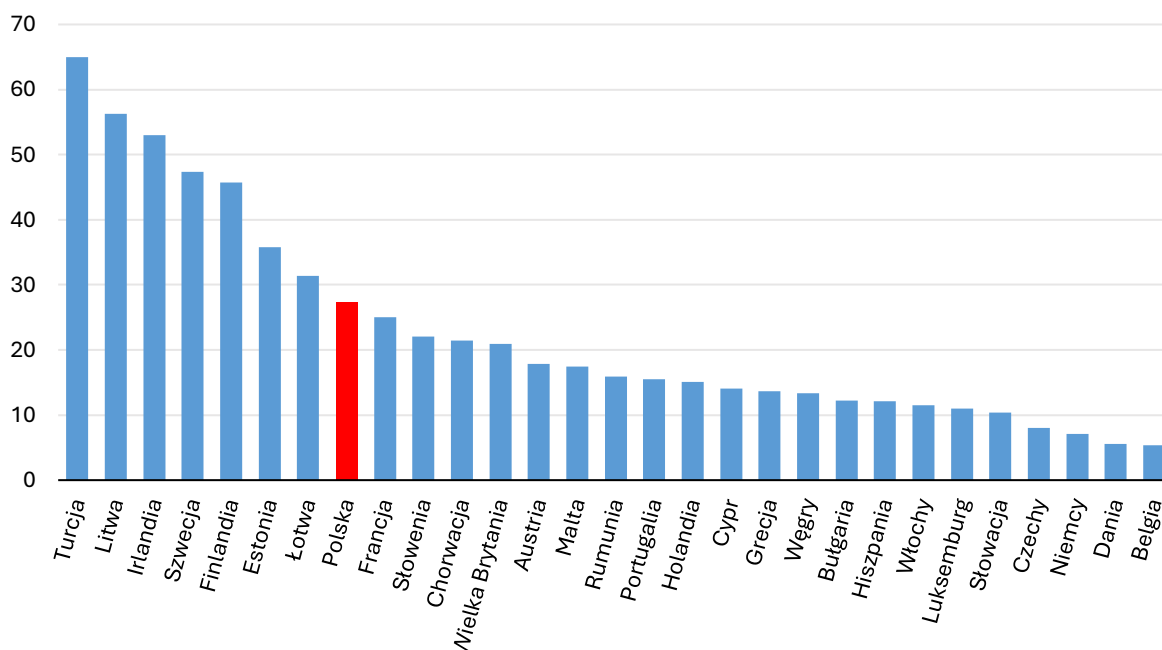
Ostatnie miejsca w tej kategorii zajmują Dania i Belgia – w tych krajach opodatkowanie alkoholu po korekcie o dochód jest dość niskie, a regulacje dotyczące reklamy niewielkie. Nie obowiązują też tam żadne inne z wymienionych wyżej regulacji.

Polska ze względu na duże ograniczenia reklamy alkoholu i wysokie opodatkowanie oraz niski limit alkoholu przy prowadzeniu pojazdów wypada względnie restrykcyjnie, ale w pozostałych kategoriach nie uzyskała zbyt wielu punktów. W planach rządu pozostaje jednak zakaz promocji cenowych³, a coraz więcej samorządów zakazuje też sprzedaży alkoholu w godzinach nocnych, na co zezwalają wprowadzone

³ I. Stawicka, [„Lex alkołubki”: Będą zmiany w promocji, ale nie w handlu przez internet](#), Prawo.pl, 19 marca 2025.

w 2018 roku przepisy. Ponadto w Polsce obowiązuje dość restrykcyjny zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych.

Wykres 2. Wyniki w kategorii „alkohol” w Nanny State Index 2025

Źródło: nannystateindex.org

Żywność i napoje bezalkoholowe

W kategorii dotyczącej regulacji i opodatkowania żywności i napojów bezalkoholowych Polska wypada jako kraj bardzo restrykcyjny. Przed nami są jedynie Węgry, które większość punktów zyskały przez podatek od niezdrowej żywności, dotyczący wielu kategorii produktów. W przypadku Polski duży wpływ na wzrost wskaźnika w tej kategorii miał zakaz sprzedaży napojów energetycznych dla niepełnoletnich – poza Polską takie ograniczenie obowiązuje jedynie w Turcji, Łotwie i na Litwie. Przepisy dotyczące „energetyków” zakazują również ich sprzedaży w automatach vendingowych – w efekcie w Polsce ograniczenia dotyczące sprzedaży w automatach są jednymi z większych w Europie.

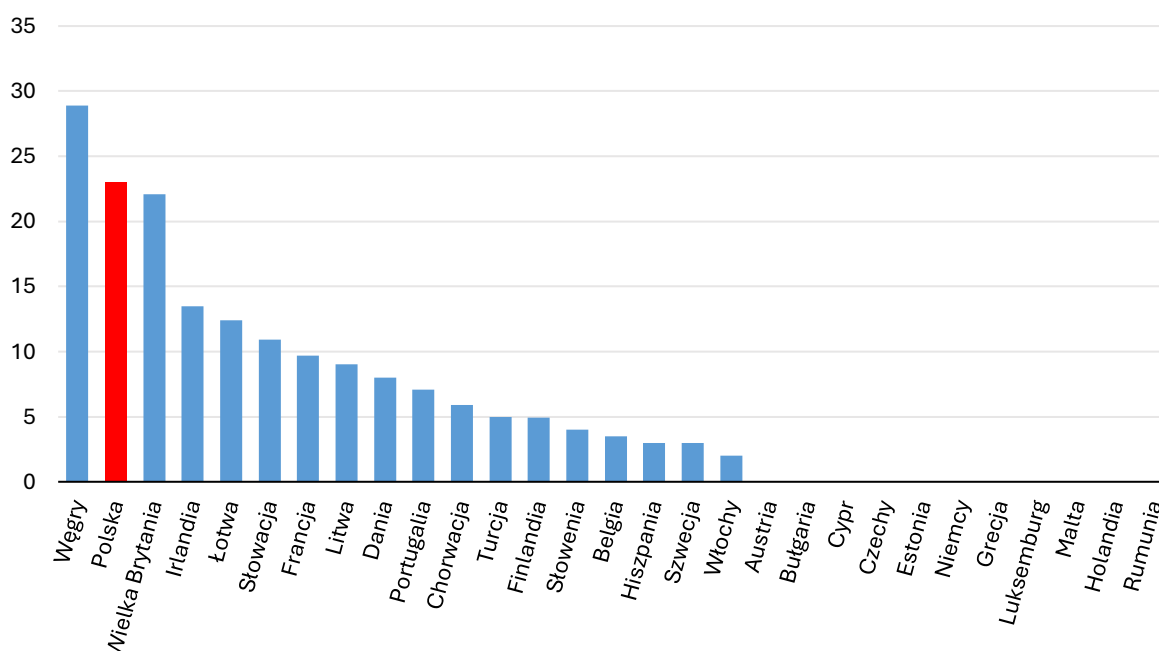
Oprócz tego Polska ma także najwyższą stawkę podatku cukrowego w Europie po korekcie o medianowy dochód. Łącznie podatek od słodkich napojów funkcjonuje w 12 badanych krajach, z czego jedynie w sześciu dotyczy również napojów bez cukru (ze słodzikami) – w raporcie *Polityka publiczna oparta na dowodach. Ocena Polski* wskazywaliśmy na antyzdrowotne działanie tego rozwiązania⁴. Polska znajduje się również wśród czterech krajów, w których ma zastosowanie dodatkowa stawka podatku w przypadku napojów zawierających kofeinę lub taurynę.

⁴ G. Hawryluk, *Regulacje stylu życia*, w: Forum Obywatelskiego Rozwoju, [Polityka publiczna oparta na dowodach. Ocena Polski](#), styczeń 2024, s. 37–39.

Sześć krajów ogranicza reklamowanie tej kategorii produktów, przy czym w Irlandii i Wielkiej Brytanii te ograniczenia są dość restrykcyjne. Wielka Brytania ogranicza również stosowanie promocji cenowych na niezdrowe jedzenie.

Aż jedenaście krajów w tej kategorii nie zdobyło żadnych punktów – te państwa nie wprowadziły podatku cukrowego ani od niezdrowej żywności, nie regulują reklam i promocji napojów czy niezdrowego jedzenia. Nie ma tam zakazu sprzedaży napojów energetycznych dla niepełnoletnich ani ograniczeń dotyczących sprzedaży w automatach.

Wykres 3. Wyniki w kategorii „żywność i napoje bezalkoholowe” w Nanny State Index 2025

Źródło: nannystateindex.org

Bezpieczniejsza nikotyna – kto uderza w alternatywy wobec papierosów, a kto je promuje?

W kategorii dotyczącej alternatyw wobec tradycyjnych papierosów, tj. e-papierosów, podgrzewanego tytoniu, saszetek nikotynowych (beztyniowych) czy snusu (tytoniowego), Polska zajmuje 13. miejsce. Stosunkowo restrykcyjne przepisy dotyczą możliwości korzystania z e-papierosów w miejscach publicznych. Opodatkowanie płynu do e-papierosów i wkładów do podgrzewania tytoniu jest w Polsce na przeciętnym poziomie, podobnie jak przeciętnie restrykcyjne są przepisy dotyczące promocji e-papierosów. Trzeba jednak pamiętać, że obowiązuje już ustawa, w myśl której akcyza na wyroby nowatorskie i na płyny do e-papierosów będzie wyraźnie rosła. W kolejnej edycji możemy więc spodziewać się wyższej pozycji Polski.

Rząd pracuje także nad zakazem sprzedaży jednorazowych e-papierosów⁵ – obecnie taki zakaz obowiązuje jedynie w Belgii, a planowany jest w Wielkiej Brytanii i Francji. Zakazane mają być również smakowe

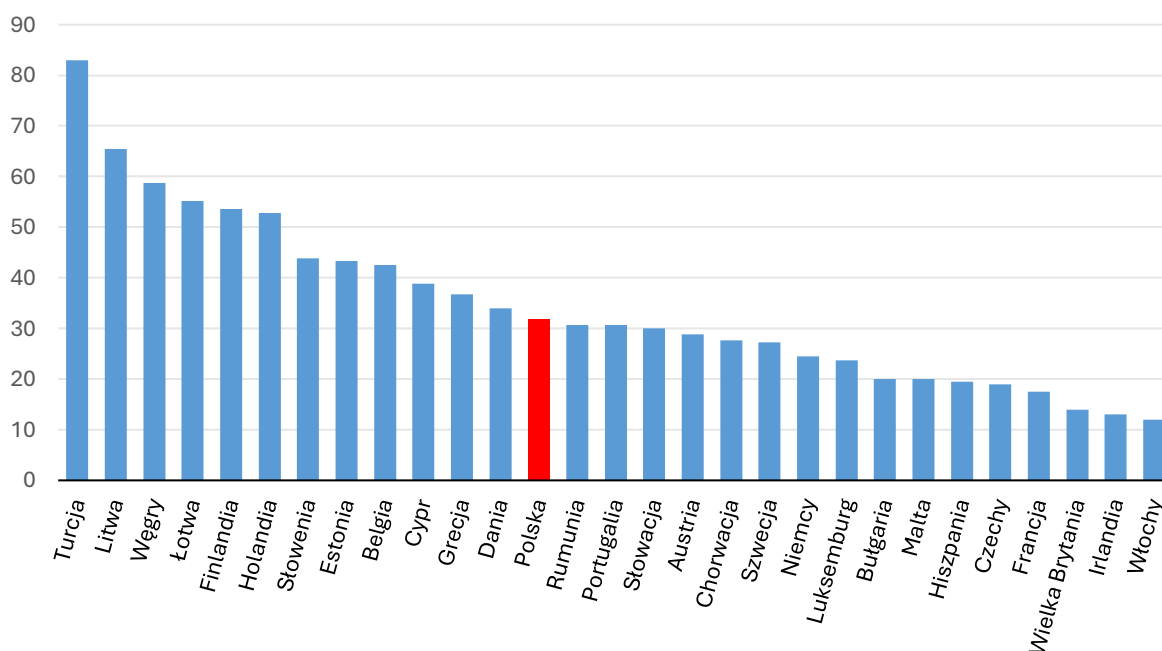
⁵ Bankier.pl, [Zakaz jednorazowych e-papierosów dopiero w trzecim kwartale](https://bankier.pl/zakaz-jednorazowych-e-papierosow-dopiero-w-trzecim-kwartale), 17 marca 2025.

wkłady do podgrzewaczy oraz smakowe woreczki nikotynowe⁶. Polski rząd podjął za cel walkę z wyrobami alternatywnymi wobec tradycyjnych papierosów, chociaż zgodnie z zasadą redukcji szkód wskazane byłoby traktowanie takich produktów lżej od tradycyjnych papierosów ze względu na ich niższą szkodliwość⁷.

Podgrzewacze do tytoniu są zakazane w Turcji i na Malcie. W Turcji zakazana jest również sprzedaż e-papierosów. Turcja w tej kategorii okazuje się zdecydowanie najbardziej restrykcyjnym krajem, który w zasadzie wyrobów alternatywnych nie dopuszcza do obrotu. Nielegalny jest tu również snus, podobnie jak w całej UE z wyjątkiem Szwecji.

Za plecami Turcji jest Litwa – z bardzo wysokimi podatkami od e-papierosów (oraz wkładów do podgrzewaczy) i restrykcyjnymi ograniczeniami promocji oraz *vapowania* w miejscach publicznych. Litwa jest jednym ośmiu krajów zakazujących smakowych e-papierosów – i to te kraje dominują czołówkę zestawienia, z czego Dania i Estonia wyłączają mentol z zakazu.

Wykres 4. Wyniki w kategorii „bezpieczniejsza nikotyna” w Nanny State Index 2025

Źródło: nannystateindex.org

Kto najmocniej reguluje tradycyjne papierosy?

W kategorii dotyczącej tradycyjnych papierosów Polska zajęła 20. miejsce. Opodatkowanie papierosów jest na przeciętnym poziomie, podobnie jak przepisy dotyczące palenia w miejscach publicznych, aczkolwiek przepisy dotyczące palenia w barach i restauracjach są dość restrykcyjne na tle Europy. W tej

⁶ Ministerstwo Zdrowia, [Mniej dymu, więcej zdrowia. Ustawa zakazująca sprzedaży aromatyzowanych wkładów tytoniowych podpisana](#), 2 kwietnia 2025.

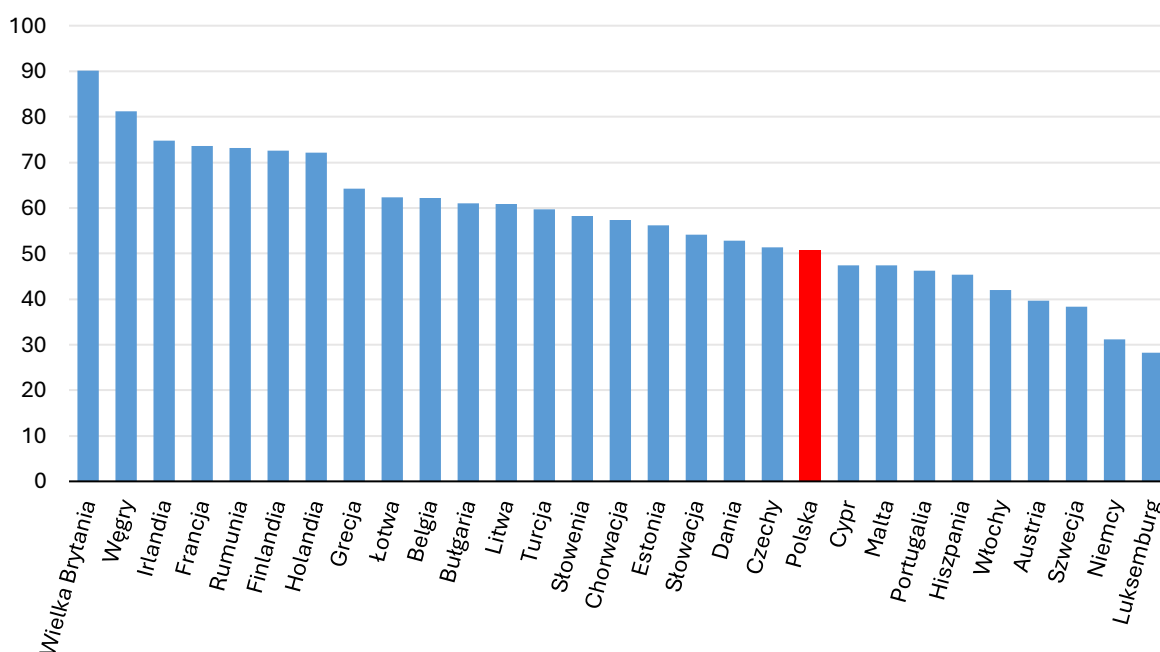
⁷ G. Hawryluk, [Antyzdrowotna podwyżka akcyzy](#).

kwestii najbardziej liberalne przepisy mają Słowacja, Niemcy i Dania, gdzie w wielu przypadkach dopuszczalne jest palenie w barach, restauracjach i miejscach pracy. Na przeciwnym biegunie jest Turcja, w której obowiązuje całkowity zakaz dotyczący wyżej wymienionych miejsc, a także samochodów.

W Polsce nie ma też standaryzowanych opakowań na papierosy, które są obecne w 10 badanych krajach. W 12 badanych państwach obowiązuje również zakaz ekspozycji wyrobów tytoniowych w sklepach. Z kolei w 19 krajach, w tym w Polsce, obowiązuje zakaz sprzedaży papierosów w automatach.

Najbardziej restrykcyjnym państwem okazuje się Wielka Brytania – z bardzo wysokim opodatkowaniem papierosów (wyższe jest jedynie w Rumunii), z uwzględnieniem medianowych dochodów o prawie 80% wyższym niż w Polsce. W Rumunii, Wielkiej Brytanii i na Węgrzech opodatkowanie papierosów jest co najmniej sześciokrotnie wyższe niż w Luksemburgu. Wielka Brytania ma również bardzo restrykcyjne przepisy dotyczące palenia w miejscach publicznych, całkowity zakaz reklamy, standaryzowane opakowania papierosów, zakaz ekspozycji w sklepach i zakaz sprzedaży papierosów w automatach.

Wykres 5. Wyniki w kategorii „papierosy” w Nanny State Index 2025

Źródło: nannystateindex.org

Wolność w odwrocie

Choć autorzy raportu przekonują, że wiele z „nadopiekuńczych” i paternalistycznych działań państwa nie przynosi oczekiwanych efektów oraz często stanowi nieuzasadnioną ingerencję w wolność obywateli i ogranicza prawa konsumentów, coraz więcej krajów taką politykę zaczyna prowadzić.

Coraz więcej krajów wprowadza opodatkowanie płynu do e-papierosów – obecnie jest to już 21 państw, podczas gdy w poprzedniej edycji rankingu taki podatek miało 15 krajów. Kolejne państwa zaczynają

także traktować *vapowanie* w miejscach publicznych tak samo jak palenie papierosów. Ponadto już w ośmiu państwach obowiązuje zakaz smakowych e-papierosów – od ostatniej edycji takowy do swojego porządku prawnego wprowadziły Łotwa, Holandia i Słowenia.

Popularność woreczków nikotynowych sprawiła, że wiele rządów zainteresowało się ich uregulowaniem lub zakazem. Chociaż badania wskazują, że to najbezpieczniejszy możliwy sposób zażywania nikotyny i że ich szkodliwość jest naprawdę znikoma⁸, a „przerzucanie się” palaczy na woreczki nikotynowe byłoby bardzo korzystne dla zdrowia publicznego, trzy państwa zdążyły już ich zakazać. Są to Belgia, Niemcy i Cypr, a regulacje na Łotwie i w Holandii są tak restrykcyjne, że można je określić jako bliskie zakazowi. O zakazaniu woreczków myśli się także we Francji i na Litwie, a w Polsce – poza obłożeniem ich akcyzą – wejść w życie ma zakaz smakowych saszetek.

Wszelkie wyroby będące alternatywą wobec tradycyjnych papierosów są obciążane coraz większymi podatkami i surowszymi regulacjami – w tej wojnie uczestniczą choćby Belgia czy Holandia, a Polska w ostatnich miesiącach przyłączyła się do niej i wprowadza kolejne zakazy w bardzo szybkim tempie. Polski rząd z takim samym zaangażowaniem nie walczy jednak z tradycyjnymi papierosami, czym sukcesywnie zachęca palaczy do palenia tradycyjnych papierosów, ze szkodą dla ich zdrowia.

Jak wskazują autorzy raportu, bardzo mało jest przykładów liberalizacji w ostatnich dwóch latach, a więc od ostatniej edycji rankingu. Finlandia poluzowała państwowy monopol na sprzedaż alkoholu, a Szwecja obniżyła podatek nakładany na snus w celu zachęcania do konsumpcji snusu zamiast papierosów.

Krajowi regulatorzy są bardziej radykalni niż unijni

Nanny State Index ukazuje duże zróżnicowanie regulacji i podatków pomiędzy krajami Unii Europejskiej. Część wprowadzanych przepisów wynika z regulacji unijnych – szczególnie tych dotyczących palenia, np. zakaz papierosów smakowych. Również z prawa unijnego wynika zakaz snusu we wszystkich krajach UE poza Szwecją, która zapewniła sobie wyłączenie z tego zakazu. Obecność i popularność snusu pomaga Szwedom w redukowaniu szkód spowodowanych zażywaniem nikotyny.

Większość regulacji to jednak pomysły własne krajowych regulatorów, a najbardziej nadopiekuńczym państwem okazała się pozaunijna Turcja, a dość wysoko jest również Wielka Brytania. To krajowi legislatorzy wpadli na pomysł zakazywania saszetek nikotynowych, smakowych e-papierosów czy napojów energetycznych dla niepełnoletnich. Również wiele z restrykcyjnych przepisów dotyczących palenia czy spożywania alkoholu w miejscach publicznych wynika z prawa krajowego.

Choć to UE bywa oskarżana o nadmierne regulowanie wielu aspektów życia i faktycznie reguluje niejednokrotnie również styl życia, to jednak w tym aspekcie rządy krajowe wykazują się jeszcze większym zapale.

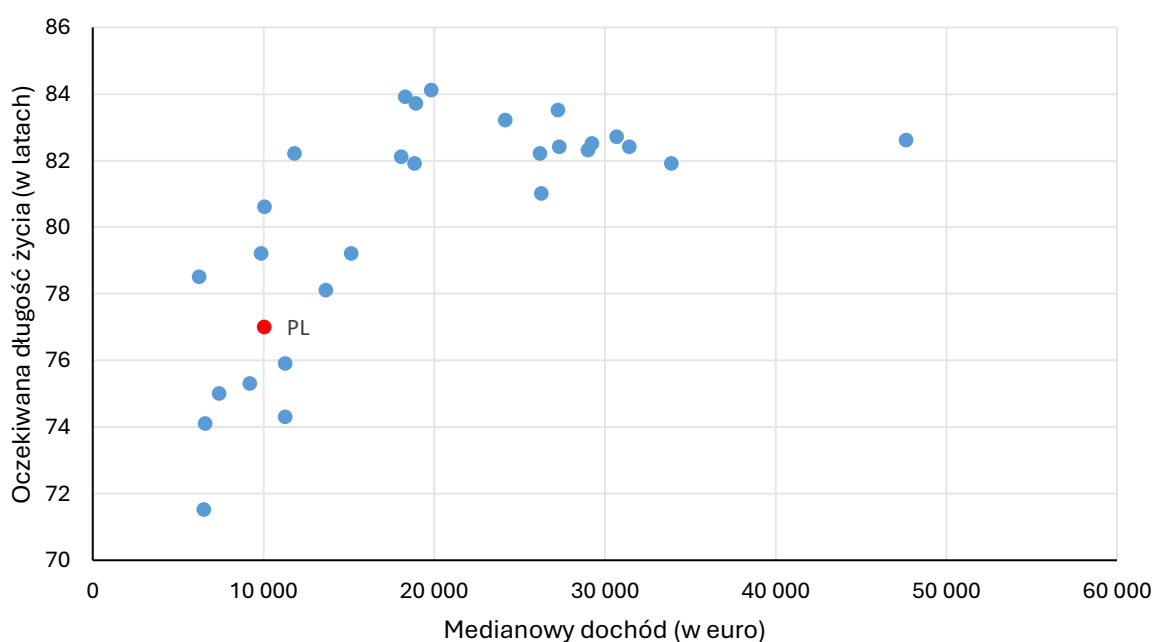
Wpływ regulacji na zdrowie publiczne

⁸ Zob. R. Murkett, M. Rugh, B. Ding, *Nicotine products relative risk assessment: an updated systematic review and meta-analysis*, F1000 Research 2022, 9:1225.

Chociaż regulacje stylu życia wprowadzane przez rządy najczęściej są motywowane ochroną zdrowia publicznego, stosunkowo rzadko znajdują uzasadnienie w dostatecznych dowodach i niekoniecznie pomagają w osiągnięciu zakładanych celów⁹.

Autorzy wskazują na to, że istnieje dość silna korelacja między medianowym dochodem i długością życia, podczas gdy nie da się dostrzec takich zależności pomiędzy wynikiem w Nanny State Index a długością życia. Również nie widać zależności między odsetkiem palaczy a wynikiem w kategorii papierosów czy poziomem konsumpcji alkoholu a wynikiem w kategorii alkoholu. Sugerować to powinno, że dla zdrowia i długości życia obywateli najważniejsze są odpowiednie warunki ekonomiczne, czyli odpowiednia – rynkowa – polityka gospodarcza.

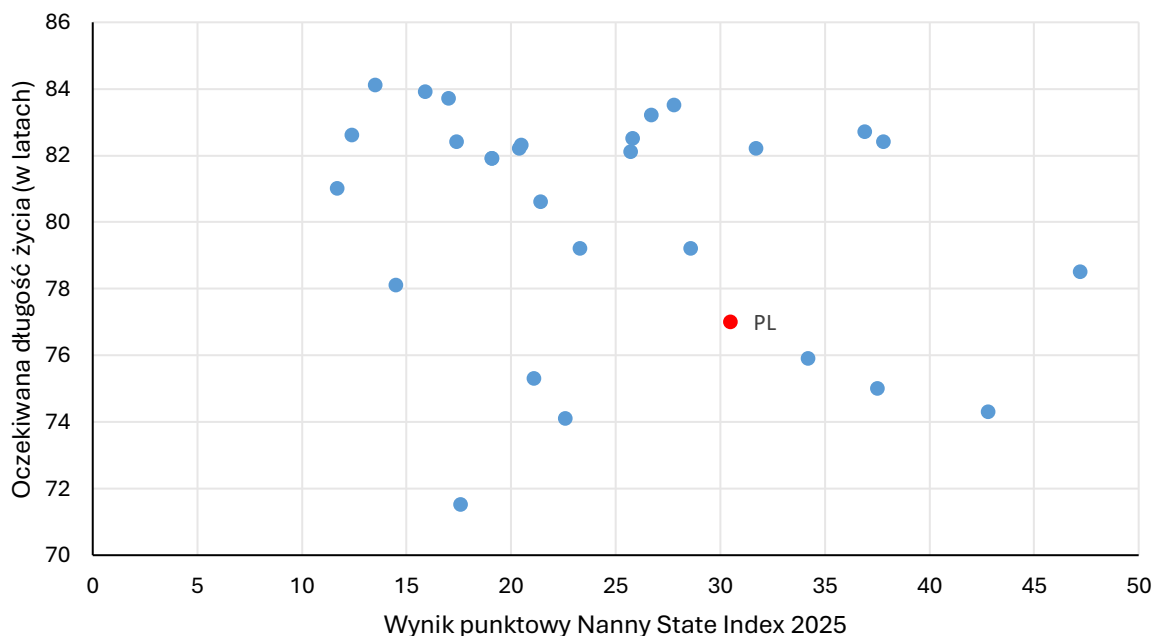
Wykres 6. Oczekiwana długość życia a medianowy dochód wśród badanych krajów

Źródło: Nanny State Index 2025

⁹ Zob. G. Hawryluk, *Regulacje stylu życia*; G. Hawryluk, [Państwo nadopiekuńcze uderza w wolność wyboru: ograniczenia w sprzedaży napojów energetycznych](#), Komunikat FOR 16/2023, 1 sierpnia 2023; G. Hawryluk, [Antyzdrowotna podwyżka akcyzy](#).

Wykres 7. Oczekiwana długość życia a liczba punktów w Nanny State Index 2025

Źródło: Nanny State Index 2025

Podsumowanie

Praktycznie wszystkie badane państwa regulują styl życia swoich obywateli i coraz częściej sięgają po paternalistyczne rozwiązania, przejmując kontrolę nad kolejnymi aspektami życia obywateli. Coraz trudniej konsumentom o możliwości picia, palenia czy niezdrowego jedzenia. Często takie działania stoją w sprzeczności z polityką redukcji szkód i nie służą zdrowiu publicznemu – jak np. restrykcyjne regulowanie i opodatkowywanie bezpieczniejszych alternatyw dla papierosów (szczególnie w połączeniu z mniej intensywnym zapędem regulacyjnym w przypadku tradycyjnych papierosów) czy obejmowanie napojów ze słodzikami podatkiem cukrowym.

Niektóre z krajów – jak np. Litwa czy Turcja – zostawiają swoim obywatelom naprawdę bardzo mało swobody w kwestii wyboru stylu życia oraz możliwości dobrowolnego i świadomego „ulegania pokusom”. Polska niezmiennie znajduje się w czołówce nadopiekuńczych państw – ostatni raz poza pierwszą dziesiątką znajdowaliśmy się w 2019 roku. Niezmiennie najlepszymi krajami do picia, palenia, *vapowania* i jedzenia są Niemcy, Czechy, Luksemburg i Włochy, chociaż również w tych krajach wolność bywa coraz mocniej ograniczana.

Perspektywy na następne lata i kolejne edycje rankingu są więc raczej pesymistyczne. Krajowe rządy zamiast skupiać się na rozwoju gospodarczym i zwiększaniu dobrobytu obywateli, próbują w imię zdrowia publicznego dotkliwie ograniczać im możliwości dokonywania własnych wyborów, choć takie działania poza odbieraniem decyzyjności konsumentom, niekoniecznie przynoszą pożądany skutek.

Forum Obywatelskiego Rozwoju

FOR zostało założone w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza, aby skutecznie chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Naszym celem jest zmiana świadomości Polaków oraz obowiązującego i planowanego prawa w kierunku wolnościowym.

FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa. Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w Internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

Wspieraj nas!

Zdrowy rozsądek oraz wolnościowy punkt widzenia nie obronią się same. Potrzebują zaplanowanego, wytężonego, skutecznego wysiłku oraz Twojego wsparcia.

Jeśli jest Ci bliski porządek społeczny szanujący wolność i obawiasz się nierozsądnych decyzji polityków udających na Twój koszt Świętych Mikołajów, wesprzyj finansowo nasze działania.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

W sprawie darowizn możesz się skontaktować z:

Marcin Zieliński - prezes zarządu, główny ekonomista FOR

tel. 603 516 807

e-mail: marcin.zielinski@for.org.pl

Już dziś pomóż nam chronić wolność – obdarz nas swoim wsparciem i zaufaniem.

KONTAKT DO AUTORA

Gabriel Hawryluk

Analitik ekonomiczny FOR

e-mail: gabriel.hawryluk@for.org.pl

Twitter: @HawrylukGabriel

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR

ul. Ignacego Krasickiego 9A

02-628 Warszawa

tel. 22 628 85 11

e-mail: info@for.org.pl

www.for.org.pl